דאיעבר מקלוט כר' שמעון בעי רבא הרי עלי עולה והפריש שור ובא אחר וגנבו מי פטר גנב נפשיה בכבש לרבנן בעולת העוף לר' אלעזר בן עזריה דתנן [א]הרי עלי עולה יביא כבש ר"א בן עזריה אומר יביא תור או בן יונה מאי מי אמרינן שם עולה קביל עילויה או דלמא מצי א"ל אנא מצוה מן המובחר בעינא למיעבד בתר דאיבעיא [ב]הדר פשט גנב פטר עצמו בכבש לרבנן בעולת העוף לר' אלעזר בן עזריה רב אחא בריה דרב איקא מתני לה בהדיא אמר רבא [ג]הרי עלי עולה והפריש שור ובא אחר וגנבו פטר עצמו בכבש לרבנן ובעולת העוף לר' אלעזר בן עזריה: **מתני'** [ד]מכרו חוץ מאחד ממאה שבו או שהיתה לו בו שותפות [ה]השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה: **גמ'** מאי חוץ מאחד ממאה שבו אמר רב [ו]חוץ מדבר הניתר עמו בשחיטה ולוי אמר חוץ מגיזותיה וכן תניא במתניתא חוץ מגיזותיה מיתיבי מכרה חוץ מידה חוץ מרגלה חוץ מקרנה חוץ מגיזותיה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה רבי אומר [ז]דבר המעכב בשחיטה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה ושאינו מעכב בשחיטה משלם תשלומי ארבעה וחמשה ר"ש בן אלעזר אומר חוץ מקרנה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה חוץ מגיזותיה משלם תשלומי ארבעה וחמשה בשלמא ללוי כתנא קמא אלא לרב כמאן אמרי רב דאמר כי האי תנא דתניא ר"ש בן אלעזר אומר מכרה חוץ מידה וחוץ מרגלה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה [ח]חוץ מקרנה חוץ מגיזותיה משלם תשלומי ארבעה וחמשה במאי קמיפלגי תנא קמא סבר [ט]וטבחו כולו בעינן [י]ומכרו כולו בעינן ורבי סבר וטבחו מידי דהוי בטביחה לאפוקי מידי דלא הויא בטביחה ומכרו דומיא (א) דטביחה ור' שמעון בן אלעזר סבר קרנא דלא למגזא קיימא הוי שיור ואינו משלם תשלום ארבעה וחמשה גיזותיה דלמיגז קיימי לא הוי שיור ומשלם תשלום ארבעה וחמשה ואידך תנא דבי ר' שמעון בן אלעזר סבר ידיו ורגליו דצריכי טביחה הוי שיור ולא משלם תשלומי ארבעה וחמשה קרניה וגיזותיה דלא צריכי טביחה לא הוי שיור קשיא דר' שמעון בן אלעזר אדר' שמעון בן אלעזר תרי תנאי ואליבא דר"ש בן אלעזר ת"ר [כ][ל]הגונב הקיטעת ואת החיגרת ואת הסומא וכן הגונב בהמת השותפין חייב ושותפים שגנבו פטורים והתניא [מ]שותפין שגנבו חייבין אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשותף שגנב מחבירו כאן בשותף שגנב מעלמא איתיביה רבא לרב נחמן יכול שותף שגנב מחבירו ושותפין שגנבו יהו חייבין תלמוד לומר וטבחו כולו בעינן וליכא אלא אמר רב נחמן לא קשיא [נ]כאן בשותף שטבח לדעת חבירו כאן בשותף שטבח שלא לדעת חבירו [ס]בעי רבי ירמיה מכרה חוץ משלשים יום חוץ ממלאכתה חוץ מעוברה מהו אליבא דמאן דאמר [ע]עובר ירך אמו הוא לא תבעי לך דהא שייר בה כי תבעי לך אליבא דמאן דאמר דעובר לאו ירך אמו מאי מימר אמרינן כיון דמחובר בה הוי שיור או דלמא כיון דלמפרש מינה קאי לא הוי שיור איכא דאמרי כיון דלאו ירך אמו הוא לא הוי שיור או דלמא כיון דצריך לאישתרויי בהדה בשחיטה כמאן דשייר בגופה דמי תיקו: בעי רב פפא [פ]גנבה קטעה ומכרה מהו מי אמרינן מאי דגנב הא לא זבין או דלמא מה דזבין הא לא שייר תיקו: תנו רבנן [צ]גנב ונתן לאחר וטבח גנב ונתן לאחר ומכר

גנב

דאיעבר מקלוט כרבי שמעון. קלוט פרסותיו קלוטות ונולד מן הטהור ורבי שמעון קרי ליה טמא דתניא בבכורות (דף ו:) רבי שמעון אומר גמל [ויקרא יא] גמל[ב] שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמלה ואחד גמל הנולד מן הפרה ואפילו עברתו מן הטהור משור גמור קאסר ליה ר"ש ופליג עליה רבי יהושע [בכורות ז.] היכא דעברתו מן הטהור משור שאינו קלוט ומתירו בסימן אחד של טהרה או מעלה גרה או מפריס פרסה ודורש את זה לא תאכלו את הגמל [שם] זה אי אתה אוכל בסימן אחד אבל יש אחר שאתה אוכל בסימן אחד ואי זה זה טמא הנולד מן הטהור ועיבורו מן הטהור יכול אף עיבורו מן הטמא כלומר יכול כשם שאני מכשיר בו כך אני מכשיר בנו אם נתעברה פרה הימנו ת"ל שה כשבים ושה עזים[ט] עד שיהא נולד משני כבשים שיהו אביו ואמו כבשים והאי פסולא דבנו דנפקא ליה לר' יהושע מכבשים משמע ליה לרבא משה: **מי פטר גנב נפשיה.** גבי בעלים: **בכבש.** דאמר ליה עולה קא מחייבת ועולה משלימנא לך (ב) ולא אפסדתך תו מידי דהא יוצא בה אתה ידי נדרך: **גנב פטר עצמו.** דאתשלומין דבעלים מחייב והרי הוציאו ידי נדרו ואפסידא דהקדש מיפטר דמבית האיש כתיב[ט] ולא הקדש ואליבא דר' שמעון נקט לה דאמר קדשים שחייב באחריותן חייב. פלוגתייהו דרבנן ור"א וטעמייהו בפרק בתרא דמנחות (קז:): **מתני' או שהיתה לו בו שותפות.** קודם שגנבו לא קרינן ביה ומכרו[י] כולו באיסורא: **הנוחר.** [כ]קורעו מנחיריו עד לבו: **והמעקר.** עוקר סימנין: **פטור.** ואפי' לרבנן דהא לאו שחיטה היא כלל: **גמ' מאי חוץ מאחד ממאה.** כלומר ממאי קאמרינן דאי שייריה הוי שיורא: **הניתר עמו.** כגון מבשרו אבל שיורת עולה וקרניה וגיזותיה לא הוי שיור: **ולוי אמר.** אפילו גיזותיה הוי שיור: **המעכב בשחיטה.** דבר שאם ניטל הימנה נעשית בו נבילה מחיים כגון ושט או קנה או הירך [ל]ומלל שלה או כבד או אחד מבני מעיים דלא מתיר לה שחיטה אבל ידה ורגלה מן הארכובה ולמטה לא. וטעמא דכולהו מפרש לקמן: **אלא לרב דאמר כמאן.** אי כת"ק אפי' חוץ מגיזותיה אי כרבי אפילו ידה נמי לא: **מידי דהוי בטביחה.** הוי שיור במכירה: **ור"ש בן אלעזר.** לא דריש דומיא דטביחה ומיהו גיזותיה לא הוי שיור דלמיגז קיימי: **את הקיטעת.** אע"ג דליכא כולה חייב דמאי דגנב הא זבין כוליה: **שותף שגנב מחבירו.** פטור מארבעה וחמשה אפי' מחלק חבירו דליכא וטבחו כולו באיסורא: **שותף שטבח לדעת חבירו.** משלמין בין שניהם דאיכא וטבחו כולה בחיובא דהטובח חייב על חלקו וחבירו נמי עשאו שליח והא רבינן לעיל (דף עא.) דיש שליח לדבר עבירה הכא דאמרינן תחת [שמות כא] לרבות את השליח: **שותף שטבח שלא לדעת חבירו.** פטור דליכא וטבחו כולו בחיובא דבההוא פלגא דחבריה לא נעשה שליח והוה ליה כטובח ומוכר אחר הגנב דפטור ועל חלקו נמי פטור הואיל וליכא וטבחו כולו בחיובא. [ס]ואף על גב דאמרן לעיל (עא:) חמשה בקר ואפי' חמשה חלאי בקר הני מילי היכא שגנב בהמת השותפין וטבחו ואמר כך הודה לאחד מהם על חלקו דבשעת טביחה הואי כוליה בחיובא והכי אמרינן בהגוזל (לקמן דף קו:) דשותף שטבח שלא לדעת חבירו פטור: **חוץ משלשים יום.** מעשה ידה מלאכתו: **חוץ ממלאכתה.** אם מרלה לשוחטה שחוט מיד ואם תעשה בה מלאכה המלאכה היא שלי מי הוי שיור או לא: **עובר ירך אמו הוא.** פלוגתא בתמורה (ל: לא.): **גנב ונתן לאחר וטבח.** לא נתן במתנה דא"כ אפילו לא טבח מיחייב אנתינה משום מכירה כדקתני סיפא אלא עשאו שליח לטביחה או למכירה:

יהקיף

מי פטר נפשיה כו'. אבל הנודר עצמו פשיטא דמלי פטר נפשיה אי לא בעי למיעבד מצוה מן המובחר:

גנב

עין משפט נר מצוה

קיב א מיי' פט"ו מהל' מעשה הקרבנות הלכה ג:
קיג ב מיי' שם הלכה ז:
קיד ג מיי' פ"ב מהל' גניבה הלכה יא טוש"ע ח"מ סימן שנ סמג עשין עא:
קטו ד מיי' שם הל' ח:
קטז ה ו ז מיי' שם הלכה יא:
קיז ח מיי' שם הל' ט:
קיח ט מיי' שם הי"ד:
קיט י כ מיי' שם הי"ג:
קכ ל מיי' שם הל' י:

◆

מוסף רש"י

הרי עלי עולה יביא כבש. פחות שבעולות, דעולה ליכא לספוקי אלא זכרים (מנחות קז.). שותפין שגנבו. והאחד הוליכה מרשות בעלים לדעתו ולדעת חבירו (ב"ק ח:).

מסורת הש"ס

א) מנחות קח. קז. תמורה כ., ב) פי' בשלטי הגבורים פ"ק דב"ב דף ו., ג) [לו מכרו כל"ל], ד) [תוספתא פ"ז], ה) [שבת לג: פ"ש לפ"ק, כ"מ מ.], ו) [חולין נח. וש"נ], ז) [תוספתא פ"ז], ח) [דברים יד], ט) [שמות כב], י) [שמות כא], כ) בפרש"י חולין פה ע"ב פירש תוקן (חוי"ג), ל) פ"א או מלל וצ"ל כלפנינו. רש"ל.

◆

תורה אור השלם

1. כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: שמות כא לז

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' דומיא דטבחו ור' שמעון וכו' דלא למיגז קיימא: (ב) רש"י ד"ה בכבש וכו' משלימנא לך גבי הקדש ולא אפסדתך:

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שותף שטבח כו' ואע"ג דאמרן לעיל. עי' רש"י לקמן דף קו ע"ב ד"ה בשותף שטבח וצ"ע:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones